

نقش دستیاران نورولوژی در کلاسهای تئوری بالینی دانشجویان سال ششم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مریم پورصادق فرد^{۱*}، صادق ایزدی^۱

۱. متخصص نورولوژی، استادیار، مرکز تحقیقات نورولوژی بالینی، گروه نورولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

• پذیرش مقاله: ۹۳/۱۱/۱۱

• دریافت مقاله: ۹۳/۱۰/۲۷

مهارت‌های عملی دانشجویان این رشته اخیراً رو به افزایش است (۴،۵). حال اگر بتوان در کنار روش استاد-محور، این روش را در آموزش‌های عملی و بالینی علوم پزشکی در قالب معرفی گام به گام بیمار به کار برد، یادگیری بسیار عمیق‌تر و پویا‌تر خواهد بود. زیرا آموزش‌گیرندگان نه تنها خود وارد عرصه تعلیم می‌شوند بلکه آموزش را از طریق نگاه مستقیم به بیمار فرا می‌گیرند.

در یک روش آموزشی تجربه شده در دانشگاه علوم پزشکی شیراز سعی شده که از دستیاران گروه نورولوژی به عنوان نیروهای بالقوه علمی در جهت آموزش دانشجویان سال ششم علوم پزشکی استفاده گردد زیرا در اکثر بخش‌های بالینی دستیاران به صورت غیر مستقیم نقش عمده‌ای را در آموزش دانشجویان به عهده دارند و این دو گروه ساعت‌های طولانی از زمان حضور خود در بخش را در کنار یکدیگر می‌گذرانند، بنابراین ایجاد دوره‌های آموزشی مدون و تعریف شده به

امروزه گسترش علم به قدری سریع است که روش‌های قدیمی‌تر آموزش به صورت "استاد-محور" به تنهایی پاسخگوی نیازهای فراگیران نخواهد بود. به همین دلیل در بسیاری از موارد شیوه‌های جدیدتر آموزشی مثل روش "دانشجو-محور" و روش یادگیری از طریق هم‌تایان مورد توجه قرار گرفته است. در این روش آموزش‌دهندگان از لحاظ علمی برابر یا اندکی جلوتر از آموزش‌گیرندگان هستند. در اینجا، هم آموزش‌دهندگان و هم آموزش‌گیرندگان طی یک فرایند آموزشی به کسب تجربه و مهارت می‌پردازند. از مزایای این روش می‌توان به تقویت اعتماد به نفس، تقویت مهارت‌های کلامی در انتقال تجربیات و فرصتی برای الگو بودن در آموزش‌دهندگان، همچنین احساس همدلی و نزدیکی بیشتر و امکان شرکت بهتر در مباحث آموزشی برای آموزش‌گیرندگان اشاره کرد (۲،۳). استفاده از این روش در حیطه آموزش علوم پزشکی و به عنوان راهکاری جهت افزایش

می پردازند و در نهایت دستیار به جمع بندی و نتیجه گیری می پردازد.

این مدل آموزشی بر اساس روش‌های یاد گیری زیر بنا شده است:

تلفیقی از دانشجو و استاد محور: با تلفیق کلاس تئوری استاد و کلاس معرفی بیمار دستیار و حضور فعال دانشجو در پرسش و پاسخ.

یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem Based)

یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject Directed)

یادگیری مبتنی بر وظایف (Task Based)

از نقاط قوت این روش می توان به استفاده از نیروهای بالقوه علمی و عملی گروه در جهت ارتقاء اهداف آموزشی تدوین شده و تمرین و ممارست بدون استرس فراگیر بر روی یک بیمار فرضی اشاره کرد. اما این روش نقاط ضعفی هم دارد مانند امکان عدم احاطه کامل دستیار به بیمار مطرح شده و عدم توانایی دستیار در اداره کلاس و ایجاد بی نظمی که البته با حضور سه چندان فعال-استاد قابل رفع یا تعدیل می باشد.

صورت فوق- که زیر نظر اساتید و با حضور مستقیم ایشان انجام می شود- می تواند هم به ارتقای کیفیت آموزش بالینی و هم به بهبود روابط متقابل هر دو رده آموزشی کمک نماید.

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز یک ماه از دوره آموزشی بالینی خود را در سال ششم در بخش نورولوژی می گذرانند که به صورت شرکت در کلاس های تئوری و کارآموزی در بخش های بالینی می باشد. در کارآموزی بالینی با حضور روزانه در بخش های نورولوژی این دانشگاه در کنار دستیاران و اساتید مهارت های عملی را بر بالین بیماران فرا می گیرند. آموزش تئوری به صورت کلاس های درس یک ساعته روزانه طی دو هفته اول هر ماه می باشد. در این کلاس ها مباحث مهم نورولوژی انتخاب گردیده و توسط اساتید گروه بحث می شود.

در این طرح آموزشی پس از اتمام کلاس های آموزشی استاد یکی از دستیاران سال‌های چهارم یا سوم به مدت ۳۰ دقیقه چند بیمار مربوط به مبحث ارائه شده همان روز را معرفی می نماید و آن را بر اساس مطالب کلاس همان روز به بحث می گذارد. در این روش دستیار و دانشجو به صورت دوطرفه به پرسش و پاسخ و تجزیه و تحلیل بیمار فوق

native freshman students' mental health, adjustment, and academic achievement. Raftar. 2005; 1(10): 35-42. [In Persian]

4. Sobral DT. Cross-year peer tutoring experience in a medical school: conditions and outcomes for student tutors. Med Educ. 2002; 36(11): 1064-70.

5. Field M, Burke JM, McAllister D, Lloyd DM. Peer-assisted learning: a novel approach to clinical skills learning for medical students. Med Educ. 2007; 41(4): 411-8.

References:

1. Topping KJ. The effectiveness of peer tutoring in further and higher education: A typology and review of the literature. Higher Educ. 1996; 32(3): 321-45.
2. Buckley S, Zamora J. Effects of participation in a cross year peer tutoring programme in clinical examination skills on volunteer tutors' skills and attitudes towards teachers and teaching. BMC Med Educ. 2007; 7(1):20.
3. Roshan R, Sha'eri MR, Yaghoobi H. The effect of peer consoler in increasing non-